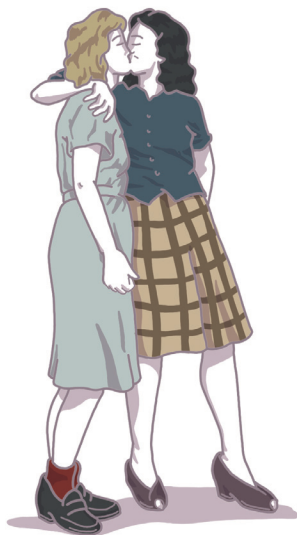

BARCELONA
MEMÒRIA EN VINYETES

DARRERE LES PERSIANES

Breu història
de les lesbianes a Barcelona

Isabel Franc Rosa Navarro

Ajuntament
de Barcelona

Edita:

Ajuntament de Barcelona

**Consell d'Edicions i Publicacions de
l'Ajuntament de Barcelona:**

Xavier Marcè Carol, Gemma Arau Ceballos, Maria Buhigas San José, Ferran Burguillos Martínez, Núria Costa Galobart, Mireia Escobar Costa, Sonia Fuertes Ledesma, David Lizoáin Bennett, Oriol Martí Sambola, Lluís Mauri Roldán, Àlex Montes Flotats, Jaume Muñoz Jofre, Joan Ramon Riera Alemany, Pilar Roca i Viola, Miquel Rodríguez Planas, Edgar Rovira Sebastià, Montserrat Surroca Comas i Anna Giralt Brunet.

Directora de Comunicació:

Pilar Roca i Viola

Directora de Serveis Editorials:

Núria Costa Galobart

Recursos, Distribució i Màrqueting:

Núria Mahamud de la Peña

Edició:

Oriol Guiu

Distribució:

M. Àngels Alonso

Producció:

Òscar Carreño

Direcció de Serveis Editorials
Passeig de la Zona Franca, 66
08038 Barcelona
Tel.: 934 023 131
barcelona.cat/barcelonallibres

Col·lecció:

"Barcelona, Memòria en Vinyetes",
a cura de Montserrat Terrones

Idea:

Maria Giralt

Guió:

Isabel Franc

Dibuixos:

Rosa Navarro

Coordinació editorial:

Helena Codorniu

Correcció lingüística:

Anna Soler

Marina Albaladejo / Linguaserve
Internacionalización de Servicios, S. A.

Maquetació:

Serveis Editorials de l'Ajuntament de Barcelona

Retoc i producció gràfica:

Xavi Parejo

Impressió:

Serveis Editorials de l'Ajuntament de Barcelona

Barcelona, 2024

© de l'edició: Ajuntament de Barcelona

© del text: Isabel Franc

© dels dibuixos: Rosa Navarro

ISBN: 978-84-9156-584-0

D.L. B-2878-2024

Imprès en paper ecològic

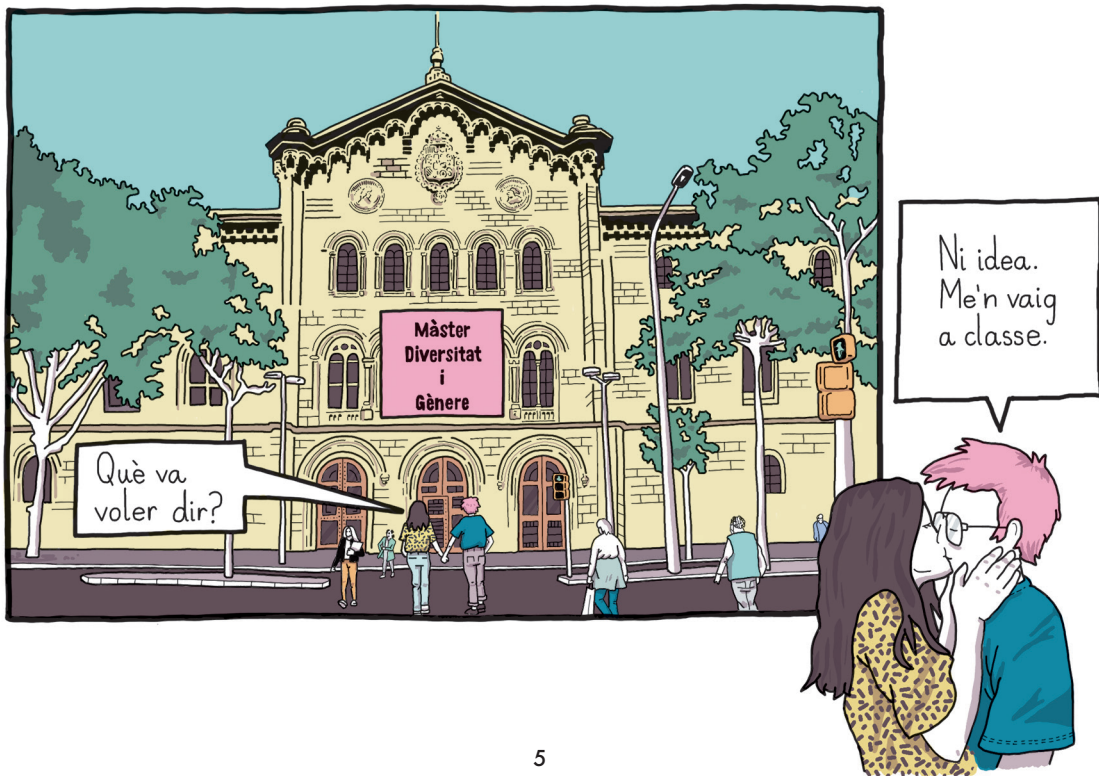
*A totes les que no van poder sortir a temps de darrere les persianes,
a les que, encara avui, de grans han de tornar a l'armari
i a les meves alumnes del màster de Gènere i Comunicació,
que em donen molta canya.*

Isabel Franc

*A les meves amigues Emma, Sandra, Joanaina, Estel,
Helena i Marta, que van fer-se passar per "bollos"
i em van acompanyar per primer cop al Members. Sou genials!
A les meves amigues No He Lavado, Kankun, Macarrón, Esterminio,
Turnopasa, Crivillot i Z. Moore, que vaig conèixer voltant
pel mapa de les pàgines 74-75 i que em van regalar
els millors anys de la meva vida.*

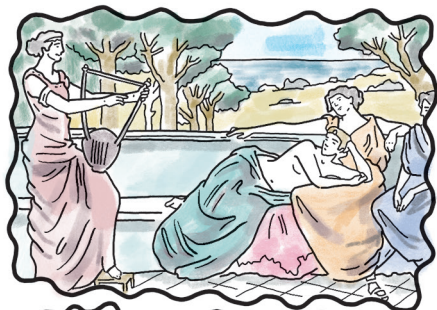
Rosa Navarro

El temps que les lesbianes vam passar darrere les persianes ja és història, una història que no s'havia explicat mai. Poc en sabem de les republicanes, les militants antifranquistes, les represaliades per la dictadura, les activistes de la transició, el ressorgiment cultural i social, els locals d'ambient i la gran activitat que va tenir lloc a Barcelona fins el moment emblemàtic en que dues dones van contraure matrimoni al Saló de Cent de l'Ajuntament. La idea d'ampliar la nostra memòria històrica fent una novel·la gràfica que narrés les aventures de les lesbianes a Barcelona la va llençar durant la Jornada Memòria s'escriu en femení (Centre LGTBI 2021) la Maria Giralt i Castells de qui cal destacar el seu paper com assessora. L'Andreu Agustí, director del Centre, s'hi va implicar de seguida. La Isabel Franc va acceptar entusiasmada fer el guió i per les il·lustracions ningú millor que la Rosa Navarro, recomanada per l'Anna Pérez Pagès. Amb aquest equip hi han col·laborat l'Elena Ruiz i la Maria Sanz, responsables de gestió i comunicació del Centre LGTBI. Ens fa molta il·lusió convidar-vos a llegir el relat gràfic d'unes protagonistes i uns fets invisibilitzats que hem volgut treure a la llum amb rigor, passió i molt d'amor.

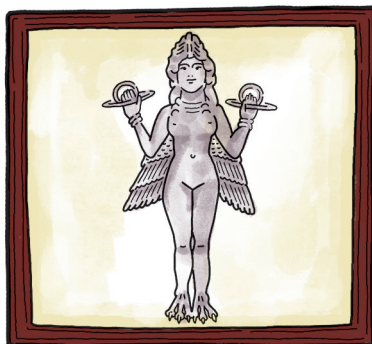

Safo va fundar una escola per a noies a l'illa de Lesbos, on ensenyava dansa, música, poesia... Els seus poemes mostren l'amor entre dones, però només ens n'ha arribat una part. L'Església catòlica va ordenar cremar-los... I abans tenim Enheduanna. Ella va cantar el seu amor a la deessa Inanna. És la primera persona que va crear obra literària.

Però, com volem que una societat patriarcal admeti que la primera escriptora de la història va ser una dona?

I després d'elles qui coneixeu?

...?

Ningú ens n'ha parlat.

Fins a finals del segle XIX hi ha un gran buit. Cal fer arqueologia lèsbica per trobar

personatges com Anne Lister, Catalina de

Erauso... o la mateixa sor Juana Inés de la Cruz. Va entrar al convent per poder estudiar. L'altra opció era el matrimoni. Jo també m'hauria fet monja.

*Ser mujer ni estar ausente
no es de amarre impedimento
pues sabes tú que las almas
distancias ignoran y sexo*

I li va escriure perles com aquesta a la virreina de Mèxic.

Ha, ha, ha!!!

Si això no és un poema lèsbic, jo soc bombera..

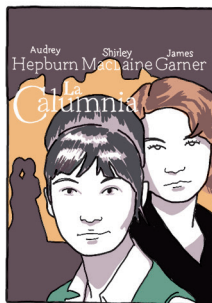
Invisibilitat i tragèdia, aquesta és la història de les lesbianes.

Que fort!

Si ho han amagat, és perquè els fa por.

La història s'ha escrit amb veu masculina!!

A principis del segle XX hi ha més producció. La majoria són històries en les quals les protagonistes acaben ajusticiades pel seu "pecat": suïcidis, patiments horribles, sanatoris psiquiàtrics, la presó... Un càstig inevitable si no es redimeixen "convertint-se" en heterosexuals.

Aquest és el missatge: si us entesteu a existir, acabareu soles dins d'un pou.

Una excepció és *Carol*, que Highsmith va publicar el 1952 amb el títol *El preu de la sal* i el pseudònim Claire Morgan.

Per què?

Recomanació editorial. Una història lèsbica i sense final tràgic no era bo per a la seva carrera.

Espòiler, profe!

Sí. Però és històric!

Highsmith va rebre milers de cartes d'agraïment. I un cop consolidada com a gran dama del *thriller* psicològic, la va tornar a publicar amb el seu nom.

Fins aquí, noies, que ja és l'hora.

És al·lucinant. Si aquesta és la història de les lesbianes, imagina't què va passar aquí durant el franquisme.

Tot estava prohibit. Hi havia la Llei de perillositat social. Et podien empresonar per ser homosexual o ser trans.

